

דף תרגול: נקמתו של סבל ותמונות מבית הספר העממי

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את עלילת שני הסיפורים ואת הדמויות המרכזיות בהם
- לזהות אמצעים כמו אפיון דמות, נקודת מבט, אירוניה וסמל
- לדון בשאלת כבוד האדם, זהות ושייכות דרך שני הסיפורים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – צפת
2. א – זלמן התורכי
3. ב – בדרך שקטה, בלי לגעת בו
4. ג – חלב שבסוריה
5. ב – 'צבר'
6. ב – יהושע בר-יוסף

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זהו האירוע שמניע את העלילה
2. לא נכון – הוא נוקם בדרך שקטה בלי לגעת בו
3. נכון – הסיפור עוסק בבושה וגאווה בזהות
4. לא נכון – הוא מנסה לשמור גם על הבית וגם להשתלב
5. נכון – זהו נושא מרכזי בשני הסיפורים

חלק ג' – השלמת מילים

1. לגעת
2. חלב
3. צבר
4. צפת

חלק ד' – התאמה - מושגים וספרות

1 – ד (אדם שעובד בנשיאת משאות כבדים)
2 – ה (הדרך שהסיפור מתאר את הדמות)
3 – א (מי מספר את הסיפור ואיך הוא רואה אותו)
4 – ג (פער בין הציפייה למציאות)
5 – ב (רעיון של מיזוג עולים לתרבות אחת)

חלק ה' – שאלות קצרות

1. כי נקמה שקטה שומרת על כבודו ומראה פיקחות וריסון, בלי להיכנס לצרות
2. מי שנראה חלש ונחות דווקא מצליח לנצח את מי שהשפיל אותו, בלי שהוא ידע כלל

חלק ו' – כתיבה

1. התלמיד/ה יזהה: שני הגיבורים חווים פגיעה בכבודם/זהותם מצד הסביבה, ושניהם מוצאים דרך שקטה ואישית להתמודד בלי לאבד את עצמם

כרטיס יציאה – מה לחפש

- למך הסבל בסיפור הראשון, הילד העולה מחלב בשני
- נקמה בלי אלימות גלויה, המבוססת על חוכמה ולא על כוח
- שניהם עוסקים באנשים שהחברה משפילה או לא רואה באמת, ובדרך שבה הם שומרים על כבודם

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על חוויית השפלה או אי-הכרה, לפני הצגת הסיפורים
- כדאי להקריא בקול את הקטעים הקצרים מהטקסטים לפני מילוי הדף
- לתלמידים מתקשים אפשר לדלג על הסעיפים המסומנים ולהתמקד בהבנה הבסיסית

דף תרגול: נקמתו של סבל ותמונות מבית הספר העממי

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

נקרא על שני סיפורים: אחד על סבל בצפת שמרגיש מושפל ונוקם בשקט, ואחד על ילד עולה שרוצה להתאים לחברה החדשה. נלמד מילים חדשות ונחשוב על כבוד בין אנשים.

📖 מילון קטן:

סבל	אדם שעובד בנשיאת משאות כבדים
השפלה	פגיעה בכבוד של אדם מול אחרים
נקמה שקטה	תגובה לפגיעה בלי אלימות גלויה
אפיון דמות	הדרך שבה הסיפור מתאר את הדמות - מראה, מעשים, דיבור
נקודת מבט	מי מספר את הסיפור ואיך הוא רואה את האירועים
אירוניה	פער בין מה שמצפים לו לבין מה שקורה בפועל
סמל	דבר בסיפור שמייצג רעיון גדול יותר
כור ההיתוך	רעיון של מיזוג עולים מתרבויות שונות לתרבות אחת

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזו עיר עובד למך?

א) ירושלים ב) צפת ג) תל אביב ד) חיפה

2. מי אמר את הבדיחה שפגעה בלמך?

א) זלמן התורכי ב) מורה בבית הספר ג) שכן ד) אחיו

3. איך למך מגיב להשפלה?

א) מכה אותו בפומבי ב) בדרך שקטה, בלי לגעת בו ג) מתלונן עליו למשטרה ד) עוזב את העיר

4. מאיפה עלה הילד?

א) פולין ב) תימן ג) חלב שבסוריה ד) מרוקו

5. מה הילד רוצה להיראות?

א) חקלאי ב) 'צבר' ג) סוחר ד) מורה

6. מי כתב את הסיפור על למך הסבל?

א) אמנון שמוש ב) יהושע בר-יוסף ג) יעקב שטיינברג ד) חיים נחמן ביאליק

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	למך הסבל נעלב מבדיחה של זלמן התורכי.	☐	☐
2	למך פוגע בזלמן באלימות גלויה.	☐	☐
3	הילד מחלב מרגיש לפעמים בושה במוצאו.	☐	☐
4	הילד מוותר לגמרי על ביתו וזהותו הישנה.	☐	☐
5	שני הסיפורים עוסקים בשאלת כבוד האדם.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. למך הסבל נוקם בזלמן התורכי בלי _____ בו.

2. אמנון שמוש נולד בעיר _____ שבסוריה.

3. הילד מנסה להיות ' _____ ' כדי להשתלב בחברה הישראלית.

4. יהושע בר-יוסף היה יליד העיר _____ .

4 חלק ד' – התאמה - מושגים וספרות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. סבל	___	**א.** מי מספר את הסיפור ואיך הוא רואה אותו
2. אפיון דמות	___	**ב.** רעיון של מיזוג עולים לתרבות אחת
3. נקודת מבט	___	**ג.** פער בין הציפייה למציאות
4. אירוניה	___	**ד.** אדם שעובד בנשיאת משאות כבדים
5. כור ההיתוך	___	**ה.** הדרך שהסיפור מתאר את הדמות

5 חלק ה' – שאלות קצרות

ענו בקצרה.

1. למה למך בוחר לנקום בדרך שקטה ולא באלימות? מה זה מלמד עלינו עליו?

2. מהי האירוניה במצבו של למך הסבל?

6 חלק ו' – כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה קצרה: מה המשותף בין תחושת ההשפלה של למך הסבל לבין תחושת הילד העולה מחלב? איך כל אחד מהם מתמודד עם זה?

כרטיס יציאה

מי הדמות הראשית בכל אחד משני הסיפורים שלמדנו?

מהי 'נקמה שקטה' ובמה היא שונה מנקמה אלימה?

מה הקשר בין שני הסיפורים לנושא כבוד האדם?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀